

A KRAFT-index és a generációk

Kecskemét, 2018. október 18.

MRTT XVI. Vándorgyűlése „Áramlások a térgazdaságban”
„A területi elemzések elméleti és módszertani kérdései”

Szabó Mariann
kutató, egyetemi tanársegéd
(iASK, BME)

- Gondolati keretek
- A KRAFT Konceptió és kutatás
- A mutatószámrendszer felépítése
- Példák a veszprémi lekérdezés eredményeiből
- Néhány példa a generációkra vonatkozó felmérés eredményeiből
- Összegzés, folytatás

URBAN ANIMAL

#SPEAKOUT
www.populationspeakout.org

NATURE'S UNRAVELING

Mirnij gyémántbánya,
Oroszország

#SPEAKOUT
www.populationspeakout.org

TRASHING THE PLANET

A full-page photograph of a surfer riding a barrel wave. The water is a vibrant turquoise color. The wave's interior is filled with a large amount of floating plastic debris, including bottle caps, small pieces of plastic, and a larger yellow container. The surfer is positioned in the lower-left part of the frame, riding the wave's face. The overall image conveys the message of ocean pollution.

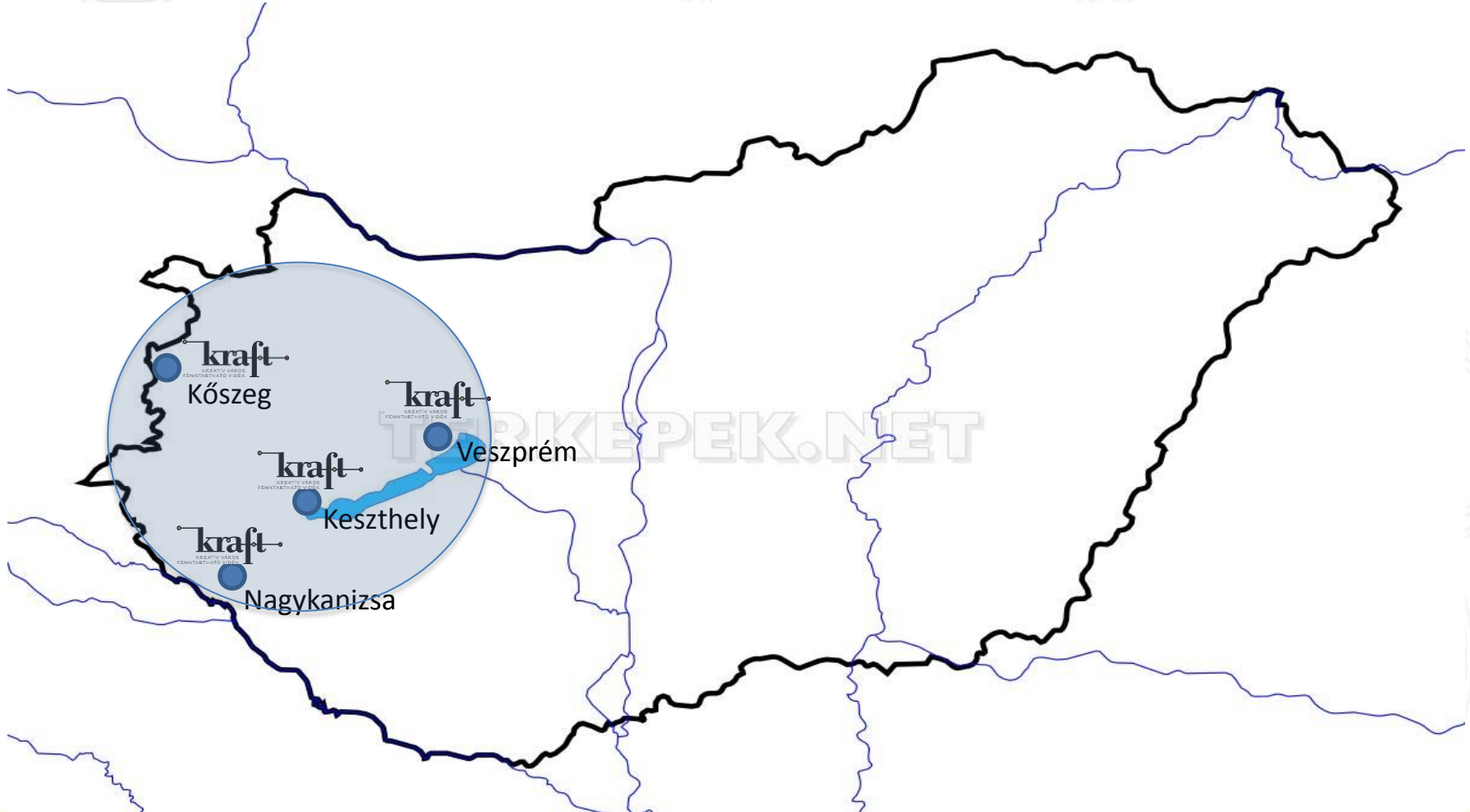
#SPEAKOUT
www.populationspeakout.org

WILDLIFE LOST

A photograph of a dead bird, likely a booby, lying on a sandy, pebbly ground. The bird's body is covered in a large pile of plastic debris, including colorful bottle caps, small pieces of plastic, and feathers. The bird's head is visible on the left, showing a long, dark beak and a dark eye. The overall scene is a stark representation of wildlife pollution.

#SPEAKOUT
www.populationspeakout.org

A KRAFT hálózat

- Tudományos előzmények
 - Miszlivetz Ferenc és Márkus Eszter (2013)
 - „Kreatív városok” – endogén erőforrásokon alapuló gazdaságfejlesztés irodalma
- KRAFT-programok („triple-helix”)
- 2016. KRAFT-Központ megalakulása
 1. városegységek és regionális környezetük integrált fejlődési tendenciáit, hálózatosodásukat, fontosabb szereplőik együttműködési készségét és kapacitásukat kimutató, kreativitásuk potenciálját jelző, összehasonlításra alkalmas komplex mutatószámrendszer kialakítása; „KRAFT-index”
 2. empirikus vizsgálatok tervezése, lebonyolítása, elemzése

- XXI. század gazdasági rendszerének sajátosságai (kölsönös függőségek, globális értékláncok, transznacionális vállalatok tevékenysége)
- **Régió**, mint komplex rendszer (Agnew, 2000, 2001; Haukkala et al., 1999 in Palekiene et al., 2015)
 - Egyedi tulajdoni struktúrájú gazdasági szerkezettel,
 - termelési bázissal,
 - népesedési folyamatokkal és foglalkoztatási helyzettel,
 - kormányzati intézményekkel rendelkezik;
 - összességében egy társadalmi (*'social'*), kulturális (*'cultural'*), politikai (*'political'*) és gazdasági (*'economic'*) **interakciós rendszer** (*'interaction system'*).
- A regionális fejlődés folyamata nem egy stabil, kiegyenlített, biztos folyamat, sőt, ahogy Walker (2004), UNISDR (2005), Foster (2006), Cutter et al. (2008), Simmie - Martin (2010), Palekiene et al. (2015) rámutat:
 - folyamatos megszakítások és átalakulások sora,
 - időszakos gazdasági recesszió, új versenytársak váratlan megjelenése,
 - gazdasági tevékenységek felszámolása, tőkekiáramlás, technológiai változások révén.

Mérési tématerületek

1. gazdaság
2. kormányzás
3. társadalmi vitalitás
4. egészség
5. kultúra
6. hálózatosodás
7. természetes és épített környezet
8. oktatás, tanulás

A mutatószámrendszer felépítése

	Hard jellegű	Soft jellegű
Core/mag indikátorok		
Térség specifikus indikátorok		
Egyéb indikátorok		 kraft KREATÍV VÁROS FENNTARTHATÓ VIDÉK

- Lakossági lekérdezés
 - Minta nagysága: 1200 kitöltött kérdőív;
 - A minta kor, nem és városrész szerint reprezentatív;
 - A mintavétel populációja a város 16 éves és idősebb lakossága, akik a vizsgált városban állandó vagy ideiglenes lakcímmel rendelkeznek;
 - A lekérdezés valós idejű nyomon követést is lehetővé tevő elektronikus eszközök alkalmazásával került lebonyolításra.
- Önkormányzati interjú és adatlap
 - Polgármesteri interjú és adatbekérés
- Vállalati interjúk
 - Vállalatok és vállalkozások vezetőivel, valamint a Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének Veszprém megyei vezetőjével
- „Hard” típusú indikátorok

A mutatószámrendszer tématerületei

1. Gazdaság	1. Gazdasági aktivitás
	2. Helyi gazdaság támogatása
	3. Lakosság gazdasági helyzete
	4. Vállalkozókedv
2. Kormányzás	1. Biztonságérzet
	2. Elégedettség a kormányzással
	3. Érdekérvényesítés
	4. Társadalmi részvétel
3. Társadalmi vitalitás	1. Bizalom
	2. Demográfiai folyamatok
	3. Felelősségvállalás
	4. Helyi identitás
	5. Rászorulókat támogatása
4. Egészség	1. Egészségi állapot
	2. Egészségügyi ellátás
	3. Életmód

5. Kultúra	1. Kulturális aktivitás
	2. Kulturális kínálat
	3. Kultúratámogatás
6. Természetes-, épített környezet	Elégedettség a természetes és épített
	1. környezettel
	2. Környezeti aktivitás
	3. Környezetállapot
7. Hálózatosodás	4. Települési infrastruktúra
	1. Regionális identitás
	2. Emberi kapcsolatok
	3. Társadalmi részvétel
8. Oktatás, tanulás	4. Digitalizáció
	1. Képzettségi szint
	2. Kompetencia
	3. Kutatás-fejlesztés
	4. Oktatással való elégedettség
	5. Oktatástámogatás

Példa mutatószámokra

Tématerület	Mutatószám	Adatforrás
Gazdaság	Helyi gazdaságfejlesztési önkormányzati támogatások 1000 lakosra vetítve	Önkormányzat
Kormányzás	Önkormányzati szolgáltatásokkal való elégedettség átlaga	Lakossági kérdőív
Társadalmi vitalitás	A településen hosszú távon jövőjüket elképzelők aránya	Lakossági kérdőív
Egészség	Alkoholfogyasztás rendszeressége	Lakossági kérdőív
Kultúra	Kulturális rendezvényeken résztvevők száma 1000 lakosra vetítve	KSH/T-STAR
Természetes-, épített környezet	Milyen gyakorisággal tájékozódnak a lakosok a lakókörnyezetük környezeti állapotával kapcsolatban (levegő-, víz-, talaj minősége, zaj, stb.)	Lakossági kérdőív
Hálózatosodás	Internet-előfizetések száma 1000 lakosra vetítve	KSH/T-STAR
Oktatás, tanulás	Lakosok nyelvtudása	Lakossági kérdőív

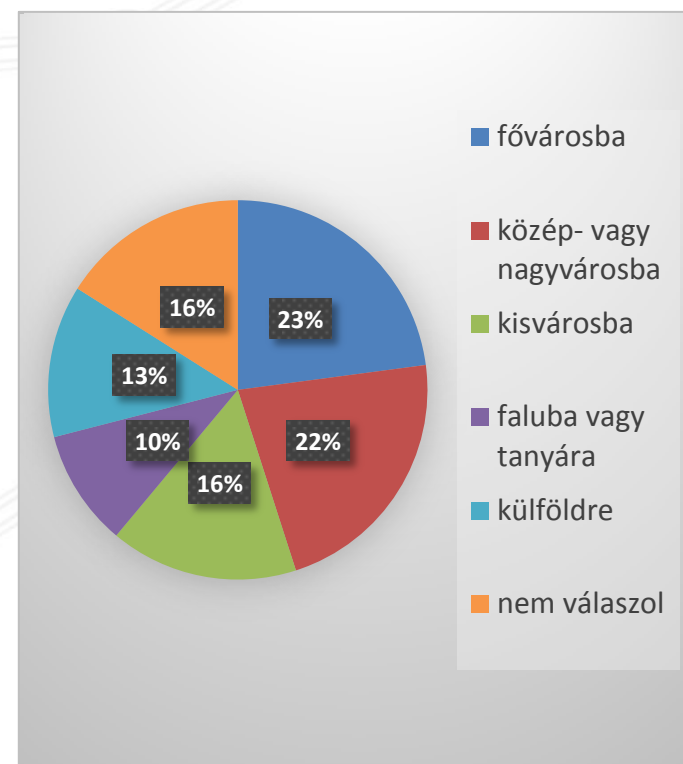
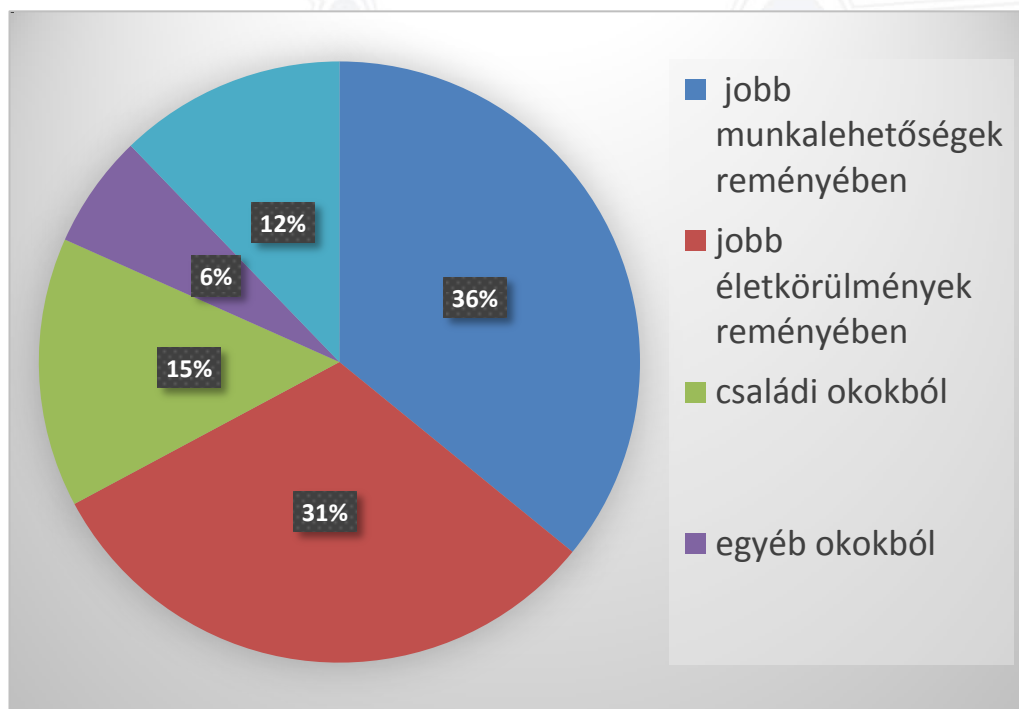
Társadalmi vitalitás

Milyen mértékben számíthat a következő szereplőkre?

	Anyagi problémák	Egészségügyi problémák	Lelki problémák	Mindennapi élet problémái	Átlag
Család	3,70	3,74	3,71	3,76	3,73
Barátok	3,36	3,40	3,50	3,52	3,45
Szomszédok, környéken élők	2,66	2,71	2,67	2,83	2,72
Munkatársak	2,48	2,42	2,44	2,56	2,48
Munkahely	2,29	2,17	2,09	2,21	2,19
Egyház	1,82	1,78	1,82	1,76	1,80
Mintaátlagok átlaga	2,72	2,71	2,71	2,77	2,73

(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

*Az elköltözési szándék mögötti
motiváció - a teljes sokaság 10,92%-nál*

(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

„Egyéb okok”: jobb kulturális, szórakozási lehetőségek; magasabb fizetés; kalandvágy; tanulási lehetőségek

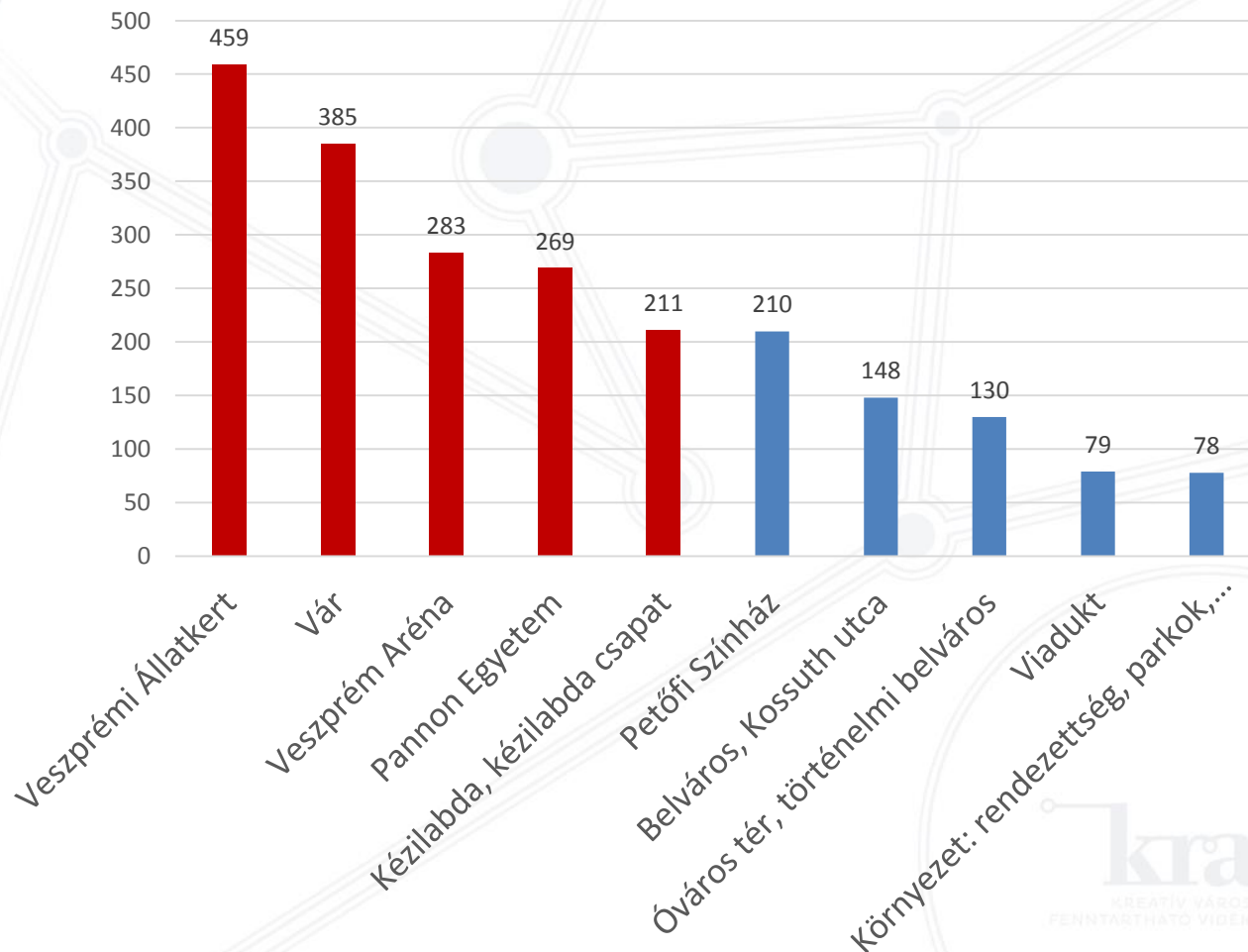
(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

Az elmúlt 12 hónapban hányszor végezte az alábbiakat? %					
	Egyszer sem	1-2 alkalommal	3-5 alkalommal	Több, mint 5 alkalommal	Nem tudja/ nem emlékszik
Olvasott könyvet	33,92	28,08	20,67	16,75	,58
Volt koncerten	35,25	37,67	19,33	7,17	,58
Látogatott moziba	38,50	32,50	19,67	8,92	,42
Látogatott el történelmi emlékhelyre, emlékhelyre (kastélyok, palota, templom, stb.)	39,92	35,00	19,00	5,33	,75
Nézett vagy hallgatott kulturális programot TV-n/rádió	41,17	27,17	14,92	16,00	,75
Volt színházban	42,25	39,67	13,25	4,25	,58
Látogatott el múzeumba vagy galériába	54,92	28,67	12,33	3,50	,58
Volt könyvtárban	66,00	18,33	10,50	4,67	,50
Volt balettelőadáson, táncos rendezvényen vagy operában	71,25	16,83	8,75	2,58	,58

(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

Tevékenységek	Mennyire fontos? - mintaátlag	Mennyire elégedett? - mintaátlag	Különbség a fontosság és elégedettség között
zenei rendezvények	3,44	3,35	-0,9
sportrendezvények	3,44	3,48	+0,4
gasztronómiai rendezvények	3,41	3,28	-1,3
tudományos, ismeretterjesztő rendezvények	3,42	3,40	-0,2
színházi előadások	3,48	3,47	-0,1
képzőművészeti kiállítások	3,44	3,43	-0,1
egyéb múzeumi rendezvények	3,40	3,45	+0,5
mozi, filmklubok	3,40	3,43	-0,5
könyvesbolt	3,44	3,40	+0,3
könyvtár	3,43	3,46	-0,3
történelmi emlékek, emlékhelyek	3,44	3,49	+0,5
ÁTLAG	3,43	3,42	-0,1

Mire a legbüszkébb, mit tart a legfontosabbnak Veszprémben?

(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

Természetes-, épített környezet

Környezeti tényező	Megelégedettség (átlag)
A levegő minősége	3,28
A természetes vizek állapota	3,27
Talaj és talajvíz	3,23
Zajszint	3,09
Hulladékok kezelése	3,15
Víz- és energia-felhasználás	3,23
Természeti környezet	3,29
Település tisztasága	3,23
Utcák, járdák ápoltsága	2,96

Kapcsolati erősség (Cramer's V)	
Környezeti elemek	Lakóhely (városrész)
A település levegőjének minősége	0,209
A természetes vizek (folyó- és állóvizek) állapota	0,226
A talaj és a talajvíz állapota	0,255
Zajszint	0,213
Hulladékok keletkezése, (szelektív) gyűjtése és ártalmatlanítása	0,204
Víz és energia felhasználása	0,220
Természeti környezet (védett területek, erdők, állat- és növényfajok)	0,232
A település tisztasága	0,222
Utcák állapota	0,160

(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

A városrészek közötti különbségekkel kapcsolatban általánosságban megállapítható, hogy **a környezeti elemekkel leginkább a Belváros, az Egyetemváros, a Cholnoky városrész lakói voltak megelégedve**, míg elégedetlenek voltak a Dózsaváros, a Jutasi út menti lakóövezet és Kádárta és Gyulafirátót lakói.

Természetes-, épített környezet

Környezeti elemek	Tájékozódás a környezeti elemekről
A település levegőjének minősége	0,121
A természetes vizek (folyó- és állóvizek) állapota	0,126
A talaj és a talajvíz állapota	0,163
Zajszint	0,154
Hulladékok keletkezése, (szelektív) gyűjtése és ártalmatlanítása	0,176
Víz és energia felhasználása	0,150
Természeti környezet (védett területek, erdők, állat- és növényfajok)	0,126
A település tisztasága	0,118
Utcák állapota	0,213

Kapcsolati erősség
(Cramer's V)

(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

A kapcsolat jellegét tekintve érdekes, hogy **azok elégedettek a környezeti elemek állapotával, akik egyáltalán nem, illetve azok, akik rendszeresen tájékozódnak lakókörnyezetük környezeti állapotával kapcsolatban**, míg akik erre a kérdésre közepes választ jelöltek meg, nagyobb valószínűséggel voltak elégedetlenek a környezeti elemek állapotával.

Társadalmi vitalitás - generációk

Karl Mannheim, a generációkutatás atyja

Generáció neve	Meghatározás	Fő
Veteránok vagy az Építők generációja	1946 előtt születettek	73
Baby boomerek (Ratkókorszak szülöttei)	1946 – 1964	377
X generáció	1965 – 1979	393
Y generáció	1980 – 1994	262
Z generáció	1995 – 2010	95
Mindösszesen		1200

- Családjukra az összes generáció „egy emberként” számíthat anyagi problémák esetében; a legmagasabb arányban a „Z” generáció tagjai válaszoltak (87,37%)
- Barátokra a veteránok nem számíthatnak
- Az Y generáció 59,92%-a állítja, anyagi problémák esetében teljes mértékben számíthatnak barátaik segítségére

(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

Milyen mértékben bízik meg az alábbi szervezetekben?

(1: egyáltalán nem – 4: teljes mértékben)

	Veteránok (-1946)	Baby boomerek (1946 – 1964)	X generáció (1965 – 1979)	Y generáció (1980 – 1994)	Z generáció (1995 – 2010)
Helyi önkormányzat (N=1167)	2,99	2,93	2,88	2,74	2,87
Egészségügyi szolgáltatók (N=1186)	2,96	2,73	2,68	2,64	2,60

Társadalmi vitalitás - generációk

Végez Ön önkéntes munkát?
(1: sosem végzek, 2: volt már rá példa, 3: évente több alkalommal, 4: heti rendszerességgel végzek; N=1200)

	Veteránok (-1946)	Baby boomerek (1946 – 1964)	X generáció (1965 – 1979)	Y generáció (1980 – 1994)	Z generáció (1995 – 2010)
Önkéntesség	1,34	1,41	1,35	1,46	1,59

Helyi identitás faktor eredményei (1: egyáltalán nem – 4: teljes mértékben)

	Veteránok (-1946)	Baby boomerek (1946 – 1964)	X generáció (1965 – 1979)	Y generáció (1980 – 1994)	Z generáció (1995 – 2010)
Mennyire kötődik a településhez? (N=1198)	3,66	3,58	3,54	3,43	3,42
Mennyire összetartó a lakosság? (N=1184)	3,00	3,18	3,11	3,15	3,13
„Szeretném, ha a gyermekeim itt élnének és dolgoznának” (N=1160)	3,08	3,27	3,30	3,12	2,76

(1200 fős veszprémi reprezentatív lakossági felmérés (2017) alapján saját eredmény)

- Minta különlegessége, folyamatmenedzsment
- Mutatószámrendszer fejlesztése
- Következő felmérési terület: Nagykanizsa és Murfölde

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!